

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

HRVATSKA SOCIJALNO-LIBERALNA
STRANKA

Zagreb, lipanj 2009.

SADRŽAJ

stranica

I.	OSVRT NA NALOGE I PREPORUKE REVIZIJE ZA 2007.	2
II.	REVIZIJA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA I POSLOVANJA ZA 2008.	3
1.	PRAVNA REGULATIVA	3
2.	DJELOKRUG RADA I UNUTARNJE USTROJSTVO	3
3.	RAČUNOVODSTVENO POSLOVANJE I PLANIRANJE	4
3.1.	Program rada i finacijski plan	4
3.2.	Poslovne knjige	5
3.3.	Sustav unutarnjih kontrola	6
3.4.	Finacijski izvještaji	6
3.5.	Popis imovine i obveza	8
3.6.	Potraživanja i obveze	8
4.	NOVČANA SREDSTVA	9
5.	PRIHODI	10
5.1.	Prihodi iz proračuna	11
5.2.	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	12
5.3.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	13
5.4.	Drugi prihodi	13
6.	RASHODI	14
6.1.	Rashodi za zaposlene	14
6.2.	Materijalni rashodi	15
6.2.1.	Rashodi za usluge	15
6.2.2.	Rashodi za materijal i energiju	15
6.2.3.	Rashodi za naknade troškova zaposlenima	15
6.2.4.	Drugi materijalni rashodi	16
6.3.	Rashodi za amortizaciju	16
6.4.	Finacijski rashodi	17
6.5.	Rashodi za donacije (pomoći)	17
7.	NALAZ	18
III.	MIŠLJENJE	25

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/09-01/139

URBROJ: 613-01-01-09-6

Zagreb, 18. lipnja 2009.

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA I POSLOVANJA HRVATSKE SOCIJALNO-LIBERALNE STRANKE ZA 2008.

Na temelju odredbi članka 4. i 7. Zakona o državnoj reviziji (Narodne novine 49/03 - pročišćeni tekst 177/04), te odredbe članka 17. Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata (Narodne novine 1/07), obavljena je revizija financijskih izvještaja i poslovanja Hrvatske socijalno-liberalne stranke (dalje u tekstu: Stranka).

Revizija je obavljena u razdoblju od 25. ožujka do 8. lipnja 2009.

Postupci revizije provedeni su u skladu s revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija - INTOSAI revizijski standardi (Narodne novine 93/94) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja,
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa vezanih uz organizaciju i financijsko računovodstveno poslovanje,
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda,
- provjeriti pravilnost izvršenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom Stranke, te
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

I. OSVRT NA NALOGE I PREPORUKE REVIZIJE ZA 2007.

Državni ured za reviziju je obavio reviziju financijskih izvještaja i poslovanja Stranke za 2007. o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene nepravilnosti opisane u Izvješću i Stranci je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

Revizijom za 2008. je utvrđeno u kojim slučajevima je postupljeno i u kojima nije postupljeno prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Nalozi i preporuke prema kojima je postupljeno:

1. Financijski plan i program rada Stranke za 2008. usvojeni su od strane Predsjedništva koncem siječnja 2008.
2. Sastavljeni su konsolidirani financijski izvještaji.
3. Knjigovodstvene isprave (ulazni računi) prije unosa u poslovne knjige kontrolirani su od strane odgovorne osobe.
4. Na web stranicama su objavljeni podaci o ukupnim prihodima i rashodima, vrijednosti imovine i izvora vlasništva, te podaci o pravnim osobama koje su uplatile dobrovoljne priloge (donacije).

Nalozi i preporuke prema kojima nije postupljeno:

1. Prihodi i rashodi nisu realno planirani, izmjene i dopune financijskog plana nisu donesene, i ne prati se izvršenje financijskog plana tijekom godine.
2. U pojedinim slučajevima pri evidentiranju poslovnih događaja nije primjenjivano načelo nastanka događaja, odnosno pojedini rashodi nisu pravodobno evidentirani u poslovnim knjigama.
3. Evidencija o primljenim dobrovoljnim priložima (donacijama) i članarinama nije ustrojena, te nisu izdavane potvrde o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina.
4. Popis imovine nije obavljen prema odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.
Mjere naplate pozajmice dane političkoj stranci nisu poduzimane, te nije obavljeno usuglašavanje obveza i potraživanja Direkcije i ogranaka.
5. Mjere naplate članarine i članskih doprinosa nisu poduzimane.
6. U pojedinim slučajevima rashodi nisu evidentirani na temelju vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava.
7. Na web stranicama nisu objavljeni podaci o fizičkim osobama koje su uplatile dobrovoljne priloge (donacije). Stranka nije objavila podatke o fizičkim i pravnim osobama koje su uplatile dobrovoljne priloge (donacije) na račune organizacijskih jedinica.

Stranka je i nadalje u obvezi postupati prema nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

II. REVIZIJA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA I POSLOVANJA ZA 2008.

1. PRAVNA REGULATIVA

Poslovanje Stranke uređuju sljedeći propisi:

- Zakon o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata,
- Zakon o političkim strankama (Narodne novine 76/93, 111/96, 164/98 i 36/01),
- Uredba o računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 112/93, 10/08),
- Pravilnik o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (Narodne novine 26/07),
- Pravilnik o knjigovodstvu i računskom planu neprofitnih organizacija (Narodne novine 20/94 i 40/94),
- Zakon o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine 47/95, 164/98, 105/99, 54/00, 73/00, 127/00, 48/04, 82/04, 90/05 i 76/07),
- Zakon o porezu na dohodak (Narodne novine 177/04),
- Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine 60/96, 113/97, 7/99, 112/99, 119/99, 44/00, 64/00, 80/00, 109/00, 54/01, 58/03, 198/03, 55/04, 77/04, 153/05, 79/07 i 34/08),
- Pravilnik o porezu na dohodak (Narodne novine 95/05, 96/06 i 68/07), te drugi propisi.

2. DJELOKRUG RADA I UNUTARNJE USTROJSTVO

Stranka je pravna osoba čiji je pravni prednik osnovan u svibnju 1989. pod nazivom Hrvatski socijalno liberalni savez, te je kod nadležnog tijela upisan u Registar političkih stranaka Republike Hrvatske. Početkom 2006. održan je Sabor ujedinjenja na kojem se ujedinio s Liberalnom strankom, od kada postoji pod nazivom Hrvatska socijalno-liberalna stranka. Sjedište Stranke je u Zagrebu, Trg Nikole Šubiće Zrinskog 17. Prema rješenju Središnjeg državnog ureda za upravu iz listopada 2006., osoba ovlaštena za predstavljanje i zastupanje Stranke upisana je Đurđa Adlešić.

Statutom je utvrđeno unutarnje ustrojstvo. Organizacijski oblici Stranke nemaju status pravnih osoba, a ustrojjeni su prema teritorijalnom načelu. Temeljni organizacijski oblik je ogranak, koji se ustrojava na području općine ili grada, te gradske četvrti u Gradu Zagrebu, odnosno na području jednog ili više mjesnih odbora (250 aktivnih) Na području županija ustrojene su županijske organizacije. Tijela ogranaka su skupština, izvršni i nadzorni odbor, a županijskih organizacija županijska skupština, vijeće, nadzorni odbor i statutarna komisija. Statutom su utvrđeni način osnivanja, te djelokrug poslova navedenih tijela ogranaka i županijskih organizacija.

Programsko, statutarno i izborna tijelo Stranke je Sabor, koji između ostalog, donosi i mijenja temeljna načela, programska usmjerenja i statut, usvaja temeljnu rezoluciju sabora kojom se utvrđuje politika u sljedećem mandatnom razdoblju, donosi poslovnik, odluke i druge akte, bira i razrješuje predsjednika, te članove drugih tijela, te odlučuje o drugim pitanjima koje se odnose na rad Stranke.

Najviše izvršno tijelo je Predsjedništvo, koje koordinira i provodi cjelokupnu politiku Stranke, te samostalno odlučuje u okviru temeljnih načela, statuta i programskih dokumenata. Predsjednik predstavlja i zastupa Stranku, te obavlja poslove utvrđene statutom.

Za obavljanje administrativnih, tehničkih i stručnih poslova osnovana je Direkcija kojom rukovodi direktor. Pravilnikom o ustrojstvu i radu Direkcije, koji je u listopadu 2006. donijelo Predsjedništvo, uređeno je unutarnje ustrojstvo i djelokrug unutarnjih ustrojstvenih jedinica.

3. RAČUNOVODSTVENO POSLOVANJE I PLANIRANJE

Stranka je obvezna za 2008. voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.

3.1. Program rada i financijski plan

Financijski plan i Program rada za 2008. usvojeni su na sjednici Predsjedništva koncem siječnja 2008.

- Program rada

Godišnji program rada donesen je u siječnju 2008. kojim su planirane aktivnosti tijekom godine, potrebna sredstva, te izvori financiranja planiranih aktivnosti. Aktivnosti Stranke podijeljene su prema područjima djelovanja, na redovne aktivnosti, aktivnosti za jačanje unutarstranačke komunikacije i predstavljanje projekata Stranke u javnosti, te međunarodne aktivnosti.

- Financijski plan

Financijskim planom prihodi i rashodi su planirani u iznosu 1.776.000,00 kn. Planirani prihodi odnose se na prihode iz proračuna u iznosu 700.000,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 200.000,00 kn, prihode od članarina u iznosu 120.000,00 kn, te druge prihode u iznosu 756.000,00 kn. Planirani rashodi odnose se na rashode za zaposlene u iznosu 880.000,00 kn, materijalne rashode u iznosu 856.000,00 kn, financijske rashode u iznosu 20.000,00 kn i druge rashode u iznosu 20.000,00 kn. Financijski plan je donesen u skladu s godišnjim programom rada. Prihodi su ostvareni u iznosu 3.230.614,00 kn, što je za 1.454.614,00 kn ili 81,9% više od plana. Rashodi su ostvareni u iznosu 2.581.280,00 kn, što je za 805.280,00 kn ili 45,3% više od plana. Iz navedenog proizlazi da prihodi i rashodi nisu realno planirani, a s obzirom, da tijekom godine nisu donesene izmjene i dopune financijskog plana usporedba planiranih i ostvarenih prihoda i rashoda nije realna. Prihodi i rashodi nisu planirani prema rasporedu računa računskog plana za neprofitne organizacije.

Državni ured za reviziju predlaže realnije planiranje prihoda i rashoda, praćenje izvršenja financijskog plana tijekom godine, te planiranje prihoda i rashoda prema rasporedu računa računskog plana za neprofitne organizacije.

3.2. Poslovne knjige

Stranka je obvezna ustrojiti poslovne knjige prema odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija. Poslovne knjige vode se na razini Direkcije i organizacijskih jedinica. Za Direkciju su ustrojeni dnevnik i glavna knjiga te pojedine pomoćne knjige (knjiga ulaznih računa i knjiga blagajne). Pomoćna knjiga dugotrajne imovine nije ustrojena, što nije u skladu s odredbama članka 6. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, kojima je između ostalog propisano da neprofitne organizacije obvezno vode pomoćnu knjigu dugotrajne nefinancijske imovine po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim potrebnim podacima. U poslovnim knjigama nisu osigurani podaci za Stranku kao cjelinu, nego samo za Direkciju. Odredbama članka 8. Zakona o političkim strankama propisano je da organizacijski oblici nemaju svojstvo pravne osobe. Iz navedenog proizlazi da su se u poslovnim knjigama trebali osigurati podaci za Stranku u cjelini.

Organizacijske jedinice nisu dostavile u Direkciju, poslovne i pomoćne knjige, te knjigovodstvene isprave na temelju kojih su tijekom godine evidentirale poslovne događaje i sastavile financijske izvještaje. Iz navedenog razloga ne može se potvrditi jesu li podaci u poslovnim knjigama organizacijskih jedinica evidentirani na temelju ovjerene dokumentacije od ovlaštene osobe da je poslovni događaj stvarno nastao.

Odredbom članka 9. stavak 1. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija propisano je da se knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama.

Blagajnički izvještaji su zaključivani mjesečno. Blagajničke izvještaje nije kontrolirala ovlaštena osoba, a u pojedinim slučajevima uplatnice nisu potpisane od strane uplatitelja.

Pojedini rashodi u glavnoj knjizi (materijalni rashodi nastali na temelju rješenja o ovrsi, otplata obroka kredita poslovnoj banci, te rashodi za članarine za poslovne kartice), nisu evidentirani na temelju vjerodostojne dokumentacije. Navedeni rashodi evidentirani su na temelju izvoda poslovne banke o obavljenom plaćanju, a Stranka nema knjigovodstvene isprave odnosno račune koji su dokaz nastalih poslovnih događaja.

U glavnoj knjizi i izvještaju o prihodima i rashodima, pojedini prihodi nisu evidentirani prema rasporedu računa računskog plana za neprofitne organizacije. Prihodi iz državnog proračuna za redovan rad Stranke u iznosu 687.549,00 kn i prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) u iznosu 750.431,00 kn, evidentirani su na računu prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija), što nije u skladu s odredbama članka 47. stavaka 1. i 2. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, kojima je propisano da prihodi po posebnim propisima obuhvaćaju prihode iz proračuna i drugih izvora, te da prihodi po posebnim propisima iz proračuna jesu prihodi koje neprofitne organizacije ostvaruju u skladu sa zakonima i drugim propisima iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. U glavnoj knjizi su prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) fizičkih osoba u iznosu 107.850,00 kn evidentirani u okviru prihoda od članarina i članskih doprinosa. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 49. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, kojima je propisano da se prihodi od donacija odnose na novčana sredstva, koja bez obveze vraćanja neprofitne organizacije dobiju od građana i kućanstava. Navedene prihode potrebno je evidentirati na računu prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija).

Struktura pojedinih prihoda (prihodi od članarina i članskih doprinosa), te pojedinih rashoda (rashodi za zaposlene, naknade troškova zaposlenima, i rashodi za intelektualne usluge) različito je iskazana u financijskim izvještajima u odnosu na glavnu knjigu, čime je otežana kontrola i usporedba pozicija financijskih izvještaja s glavnom knjigom. Odredbom članka 4. stavka 1. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija je propisano da neprofitne organizacije vode knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije koji je sastavni dio navedene Uredbe.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojavanje pomoćne knjige i evidentiranje poslovnih događaja u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija. Također nalaže u poslovnim knjigama osigurati podatke za Stranku u cjelini.

Državni ured za reviziju je mišljenja da organizacijske jedinice trebaju dostavljati u Direkciju uz financijske izvještaje, poslovne i pomoćne knjige, te knjigovodstvene isprave radi kontrole financijskih pokazatelja iskazanih u financijskim izvještajima.

3.3. Sustav unutarnjih kontrola

Sustav unutarnjih kontrola treba osigurati upravljanje financijskim sredstvima i drugom imovinom zakonito, ekonomično i učinkovito, te povećati odgovornost osoba uključenih u raspolaganje imovinom.

Knjigovodstvene isprave (ulazni računi) koje su dokaz o nastalom poslovnom događaju prije unosa u poslovne knjige Direkcije, kontrolirane su i ovjerene od strane odgovorne osobe. Pojedine organizacijske jedinice nisu ovjeravale ni kontrolirale knjigovodstvene isprave na temelju kojih su poslovni događaji evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima. Slabosti sustava unutarnje kontrole uočene su u računovodstvenom poslovanju. Konsolidirani financijski izvještaji su sastavljeni su na temelju pojedinačnih financijskih izvještaja organizacijskih jedinica. Financijski izvještaji organizacijskih jedinica nisu kontrolirani od strane Direkcije.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojavanje učinkovitog sustava unutarnjih kontrola.

3.4. Financijski izvještaji

Temeljni financijski izvještaji za 2008., bilanca, izvještaj o prihodima i rashodima, te bilješke uz financijske izvještaje dostavljeni su Državnom uredu za reviziju u zakonskom roku.

Financijske izvještaje za 2008. sastavilo je osam ogranaka, te 13 županijskih organizacijskih jedinica. Konsolidirani financijski izvještaji sastavljeni su na temelju pojedinačnih financijskih izvještaja navedenih organizacijskih jedinica. U konsolidiranim financijskim izvještajima nisu iskazani podaci za Stranku u cjelini, jer osam županijskih organizacijskih jedinica nije dostavilo financijske izvještaje za 2008. Stranka nema podatke o ukupnom broju ogranaka koji su obvezni dostaviti financijske izvještaje.

Odredbama članka 65. stavak 5. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija propisano je da temeljni financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije.

Odredbama članka 19. Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, propisano je da su političke stranke dužne javno prikazati porijeklo i način utroška sredstava prikupljenih tijekom kalendarske godine. Završni račun i financijsko izvješće u kojem se detaljno navode izvori prihoda, podaci o fizičkim i pravnim osobama koje su dale dobrovoljne priloge (donacije) te podaci o namjeni, odnosno aktivnostima za koje su sredstva utrošena, javni su dokumenti i objavljuju se na web stranici političke stranke.

Na web stranici Stranka je objavila podatke o ukupnim prihodima i rashodima, višku prihoda, vrijednosti imovine i izvora vlasništva, te podatke o pravnim osobama koje su uplatile dobrovoljne priloge (donacije). Bilješke uz financijske izvještaje nisu objavljene. Dobrovoljni prilozima (donacije) uplaćeni od strane fizičkih osoba objavljeni su zbirno. Podaci o fizičkim osobama (popis osoba) koje su uplatile dobrovoljne priloge (donacije) nisu objavljeni. Stranka nije objavila podatke o fizičkim i pravnim osobama koje su uplatile dobrovoljne priloge (donacije) na račune organizacijskih jedinica.

Državni ured za reviziju nalaže javno prikazati porijeklo primljenih dobrovoljnih priloga (donacija), u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata. Također nalaže sastavljanje financijskih izvještaja u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi trebalo odrediti rok do kojeg su organizacijske jedinice obvezne u Direkciju dostaviti sastavljene financijske izvještaje za poslovnu godinu, radi sastavljanja objektivnih i realnih konsolidiranih financijskih izvještaja

- Bilanca

U konsolidiranoj bilanci za 2008. iskazana je ukupna vrijednost imovine i obveza i vlastitih izvora u iznosu 1.435.202,00 kn. Vrijednost imovine se odnosi na financijsku imovinu u iznosu 1.383.885,00 kn i nefinancijsku imovinu u iznosu 51.317,00 kn. Financijska imovina u iznosu 1.383.885,00 kn odnosi se na novac u banci i blagajni u iznosu 1.076.138,00 kn, zajmove u iznosu 270.500,00 kn, rashode budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda u iznosu 31.734,00 kn i depozite u bankama i drugim financijskim institucijama u iznosu 5.513,00 kn.

Ukupne obveze i vlastiti izvori odnose se na vlastite izvore u iznosu 1.090.741,00 kn i obveze u iznosu 344.461,00 kn.

- Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema konsolidiranom izvještaju o prihodima i rashodima, ukupni prihodi iznose 3.230.614,00 kn, ukupni rashodi 2.581.280,00 kn, te višak prihoda 649.334,00 kn. Ostvareni prihodi odnose se na prihode iz proračuna u iznosu 1.437.980,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 566.088,00 kn, prihode od članarina i članskih doprinosa u iznosu 387.769,00 kn i druge prihode u iznosu 838.777,00 kn.

Izvršeni rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu 1.343.810,00 kn, rashode za zaposlene u iznosu 989.557,00 kn, financijske rashode u iznosu 115.159,00 kn, rashode za donacije (pomoći) u iznosu 92.087,00 kn, rashode za amortizaciju u iznosu 20.247,00 kn, te druge rashode u iznosu 20.420,00 kn.

3.5. Popis imovine i obveza

Popis imovine i obveza propisan je odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.

U siječnju 2009. imenovano je povjerenstvo za popis imovine Direkcije. Odlukom nije određen datum popisa, rokovi obavljanja popisa i dostavljanja izvještaja s priloženim popisnim listama. Stranka je obavila popis imovine sa stanjem na dan 31. prosinca 2008. Popis nije cjelovit, a u popisnim listama nisu uneseni podaci o vrijednosti dugotrajne imovine Direkcije. Popisom nisu obuhvaćena novčana sredstva, potraživanja i obveze. Također, nije obavljen popis imovine i obveza organizacijskih jedinica, niti je sastavljeno objedinjeno izvješće povjerenstva o obavljenom popisu. Iz navedenih razloga nije obavljeno usklađenje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Odredbama članaka 13., 14. i 15. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija propisano je da su neprofitne organizacije obvezne popisati imovinu i obveze na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim, odnosno novčanim izrazima u popisne liste. Povjerenstvo za popis osniva odgovorna osoba, koja određuje datum popisa, rokove obavljanja popisa i dostavljanja izvještaja s priloženim popisnim listama. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga odgovornoj osobi. Odgovorna osoba, na temelju izvještaja i priloženih popisnih lista odlučuje o manjkovima, viškovima, otpisu i rashodovanju, te mjerama protiv odgovornih osoba za utvrđene manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru, nenaplativost potraživanja i drugo.

Državni ured za reviziju nalaže koncem svake poslovne godine, obaviti popis imovine i obveza u cjelini u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.

3.6. Potraživanja i obveze

- Potraživanja

U financijskim izvještajima iskazana su potraživanja u iznosu 276.013,00 kn. Vrijednosno značajnija potraživanja odnose se na potraživanja od jedne političke stranke u iznosu 200.000,00 kn i potraživanja za dane zajmove u iznosu 67.000,00 kn.

Potraživanja od političke stranke odnose se na pozajmicu koja je dana tijekom predizborne kampanje u studenom 2003. Za danu pozajmicu nije zaključen ugovor. Tijekom 2008. Stranka nije poduzimala radnje za naplatu dane pozajmice. Do vremena obavljanja revizije (svibanj 2009.) pozajmica nije vraćena.

Potraživanja za dane zajmove u iznosu 67.000,00 kn odnose se na potraživanje od Zaklade Liberalni centar za demokraciju (dalje u tekstu: Zaklada) u iznosu 63.000,00 kn i pozajmicu jednoj fizičkoj osobi u iznosu 4.000,00 kn.

Potraživanja od Zaklade u iznosu 63.000,00 kn odnose se na sredstva doznačena za osnivanje Zaklade – Liberalni centar za demokraciju na temelju odluke predsjedništva iz lipnja 2008. Osnivač Zaklade je Stranka.

Rješenjem Središnjeg državnog ureda za upravu iz travnja 2009., odobren je statut Zaklade, čime su dani uvjeti za početak rada Zaklade. Također, navedenim rješenjem imenovan je upravitelj Zaklade i članovi upravnog odbora Zaklade. Zakladu zastupa upravitelj Zaklade.

Ciljevi Zaklade su stručno i političko obrazovanje svih zainteresiranih građana Republike Hrvatske, širenje kulture političkog komuniciranja u Republici Hrvatskoj, promicanje znanja o tržišnom gospodarstvu, te promicanje znanja o demokraciji, miru, slobodi, političkoj kulturi, kulturi dijaloga, kulturi javnog komuniciranja. Do vremena obavljanja revizije (svibanj 2009.) Zaklada nije započela s radom. Odlukom predsjedništva iz svibnja 2009. određeno je da sredstva koja je Stranka doznačila za osnivanje Zaklade u iznosu 63.000,00 kn nisu pozajmica, da Zaklada nema obvezu vraćanja navedenih sredstava, te da će se provesti ispravak navedenog potraživanja u 2009.

Pozajmica jednoj fizičkoj osobi u iznosu 4.000,00 kn dana je na temelju odluke odgovorne osobe. Do vremena obavljanja revizije (svibanj 2009.) pozajmica nije vraćena.

- Obveze

Na koncu 2008. u financijskim izvještajima iskazane su obveze u iznosu 344.461,00 kn, od čega se vrijednosno značajnije odnose na obveze za kredite i zajmove u iznosu 220.273,00 kn i obveze za rashode poslovanja u iznosu 75.742,00 kn.

Obveze za kredite i zajmove u iznosu 220.273,00 kn, odnose se na obveze prema organizacijskim jedinicama iz ranijih godina u iznosu 170.273,00 kn i za pozajmicu od jednog trgovačkog društva u iznosu 50.000,00 kn. Obveze prema organizacijskim jedinicama u iznosu 170.273,00 kn odnose se na evidentirana početna stanja u glavnoj knjizi na dan 1. siječnja 2008. Stranka nema knjigovodstvene isprave o poslovnim događajima na temelju kojih su evidentirana navedena početna stanja, te se ne mogu potvrditi navedene obveze.

Također, u financijskim izvještajima organizacijskih jedinica prema kojima je iskazana obveza za primljene pozajmice nisu iskazana potraživanja od Direkcije.

Obveza za pozajmicu u iznosu 50.000,00 kn odnosi se na pozajmicu od jednog trgovačkog društva. Pozajmica je vraćena trgovačkom društvu u veljači 2009.

Obveze za rashode poslovanja u iznosu 75.742,00 kn odnose se na obveze za zaposlene (neto plaće i propisane poreze i doprinose iz i na plaće) u iznosu 59.022,00 kn i obveze prema dobavljačima u iznosu 16.720,00 kn. Do vremena obavljanja revizije (travanj 2009.) navedene obveze u cijelosti su podmirene.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimanje radnji za naplatu pozajmice, te usklađenje potraživanja i obveza između Direkcije i organizacijskih jedinica.

4. NOVČANA SREDSTVA

Financijsko poslovanje obavlja se putem kunskih i deviznog žiro računa otvorenih kod poslovne banke. Osim žiro računa koji je otvoren u Direkciji i većina županijskih organizacija ima otvorene žiro račune.

Na temelju pisanog zahtjeva odgovorne osobe, tijekom 2008. zatvoreno je 59 žiro računa putem kojih su poslovanje obavljali ogranci, te su sredstva prenesena na žiro račune županijskih organizacija.

Stanje novčanih sredstava na žiro računima i u blagajni koncem 2008. iznosilo je 1.076.138,00 kn.

U glavnoj knjizi koncem godine iskazano je stanje žiro računa oročenih sredstava u iznosu 3.691,00 kn, a odnosi se na evidentirano početno stanje na dan 1. siječnja 2008. Stranka nema izvod poslovne banke, te se ne može utvrditi točnost početnog knjiženja.

Devizno poslovanje Direkcije obavlja se putem deviznog računa otvorenog kod poslovne banke. Tijekom 2008. na devizni račun doznačeno je 170.141,07 kn, a doznačena sredstva najvećim dijelom odnose se na uplatu inozemne zaklade za organiziranje konferencija i seminara. Prema izvodu poslovne banke, koncem godine stanje na deviznom računu iznosilo je 5.784,96 EUR, što je prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan 31. prosinca 2008. iznosilo 42.371,50 kn. U poslovnim knjigama iskazano je stanje deviznog računa u iznosu 41.051,16 kn, što je za 1.320,34 kn manje od stanja iskazanog na deviznom računu (do navedene razlike došlo je zbog primjene srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke iz rujna 2008.).

Državni ured za reviziju nalaže usklađenje stanja novčanih sredstava iskazanog u poslovnim knjigama sa stvarnim stanjem.

Blagajničko poslovanje obavlja se putem kunske blagajne. Na koncu 2008. stanje sredstava iznosilo je 3.269,22 kn i istovjetno je stanju iskazanom na računima glavne knjige. U blagajnu je uplaćivana gotovina podignuta sa žiro računa, uplate dobrovoljnih priloga (donacija) fizičkih osoba, te utrška od prodaje promidžbenog materijala. Iz blagajne su isplaćivane naknade za službena putovanja, za prijevoz na posao i s posla, godišnji odmor, poštarinu, i druge materijalne rashode.

5. PRIHODI

Ukupni prihodi za 2008. ostvareni su u iznosu 3.230.614,00 kn. Odnose se na prihode iz proračuna u iznosu 1.437.980,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 566.088,00 kn, prihode od članarina i članskih doprinosa u iznosu 387.769,00 kn i druge prihode u iznosu 838.777,00 kn.

Stranka ostvaruje sredstva za obavljanje vlastite djelatnosti prema izvorima propisanim odredbom članka 2. Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata od članarina, dobrovoljnih priloga (donacija) izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala, organiziranja stranačkih manifestacija, imovine u svojem vlasništvu, iz državnog proračuna, kao i proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, te iz drugih zakonom dopuštenih izvora. Ostvarene prihode politička Stranka može koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom.

U tablici broj 1 daju se podaci o planiranim i ostvarenim prihodima za 2008.

Tablica broj 1

Planirani i ostvareni prihodi za 2008.

u kn

Redni Broj	Vrsta prihoda	Planirano	Ostvareno	Ostvarenje u %	Udjel u %
1	2	3	4	5	6
1.	Prihodi iz proračuna	700.000,00	1.437.980,00	205,4	44,5
2.	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	120.000,00	387.769,00	323,1	12,0
3.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	200.000,00	566.088,00	283,0	17,5
4.	Drugi prihodi	756.000,00	838.777,00	110,9	26,0
Ukupno		1.776.000,00	3.230.614,00	181,9	100,0

5.1. Prihodi iz proračuna

Prihodi iz proračuna planirani su u iznosu 700.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 1.437.980,00 kn. Odnose se na prihode iz državnog proračuna za redovan rad u iznosu 687.549,00 kn i prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 750.431,00 kn.

Sredstva iz državnog proračuna, te iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, raspoređuju se političkim strankama prema odredbama članaka 7. do 13. Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, kojima je propisano da sredstva za redovito godišnje financiranje političkih stranaka koja se osiguravaju u državnom proračunu za iduću proračunsku godinu iznose 0,056% sredstava tekućih rashoda proračuna iz prethodne godine.

Odbor za Ustav, poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora donosi odluku o raspoređivanju sredstava iz državnog proračuna za svaku godinu, kojom utvrđuje jednaki iznos sredstava za svakog zastupnika u Hrvatskom saboru, tako da pojedinoj političkoj stranci pripadaju sredstva razmjerno broju njihovih zastupnika (odluka za privremeno raspoređivanje sredstava za prvo tromjesečje 2008. donesena je u veljači 2008., a odluka o raspoređivanju sredstava za cjelokupnu godinu u travnju 2008). Sredstva se raspoređuju političkim strankama koje imaju najmanje jednog zastupnika u Hrvatskom saboru na način da se utvrdi jednaki iznos sredstava za svakog zastupnika u Hrvatskom saboru s tim da pojedinoj političkoj stranci pripadaju sredstva razmjerno broju njenih zastupnika i nezavisnih zastupnika izabranih s njihovih lista. Prema navedenim kriterijima Odluke Stranka je u 2008. za dva zastupnika ostvarila pravo na sredstva u iznosu 687.549,22 odnosno po jednom zastupniku 343.775,00 kn.

Prema odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave doznačile su u 2008. 750.431,00 kn (navedeni prihodi iskazani su u konsolidiranom izvještaju o prihodima i rashodima). Pravo na financiranje, imaju one političke stranke, nezavisne liste i nezavisni vijećnici koji djeluju na području jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno čiji je najmanje jedan kandidat izabran za vijećnika, a sredstva se raspoređuju razmjerno broju vijećnika političke stranke u vrijeme konstituiranja vijeća.

Sredstva se doznačuju na žiro račun ogranaka političkih stranaka, nezavisnih lista i nezavisnih vijećnika na području jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Stranka nije pribavila odluke gradskih i općinskih vijeća, vijeća gradskih četvrti, županijskih vijeća i županijskih skupština o visini sredstava za financiranje Stranke, čime je onemogućeno praćenje ostvarenja prihoda i raspodjela sredstava.

Državni ured za reviziju nalaže pribavljanje odluka jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka.

5.2. Prihodi od članarina i članskih doprinosa

Prihodi od članarina i članskih doprinosa planirani su u iznosu 120.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 387.769,00 kn. Najvećim dijelom odnose se na prihode od članskih doprinosa (sredstva koja su uplatili članovi Stranke koji su izabrani na izbornim listama Stranke u zakonodavna tijela, predstavnička tijela, tijela izvršne vlasti, članovi upravnih vijeća, nadzornih i upravnih odbora u odgovarajućem dijelu svojih neto primanja), prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) fizičkih osoba, te manjim dijelom na prihode od propisanih članarina.

Obveza uplate članarine utvrđena je odredbama članka 19. Statuta, kojima je propisano da ukoliko član ne uplati članarinu ni nakon šest mjeseci nakon što ga je nadležni dužnosnik pisano upozorio na obvezu plaćanja članarine, član se briše iz evidencije. Visina, način prikupljanja i raspodjele članarina određeni su Odlukom koju je donijelo Predsjedništvo Stranke u siječnju 2008. Prema navedenoj odluci, visina članarine u 2008. iznosila je 15,00 kn mjesečno za zaposlene članove, a 3,00 kn za studente, nezaposlene i umirovljenike. Tijekom godine Stranka nije poduzimala mjere predviđene Statutom za naplatu članarine.

Stranka nije ustrojila evidenciju o primitku članarina, niti je izdavala potvrde o primitku članarina, što nije u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata i Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija), kojima je propisano da su političke stranke obvezne voditi evidenciju i izdati potvrde o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija).

Odlukom Predsjedništva određeno je da su članovi Stranke koji su izabrani u zakonodavna tijela, predstavnička tijela, tijela izvršne vlasti, članovi upravnih vijeća, nadzornih i upravnih odbora dužni uplaćivati članski doprinos u odgovarajućem dijelu od svojih neto primanja, na središnji račun Stranke. Evidencija o članovima Stranke koji su na temelju navedene odluke obvezni plaćati članski doprinos nije ustrojena, te se ne može provjeriti naplata prihoda od članskih doprinosa.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojavanje evidencije o primitku članarina, te izdavanje potvrda o primitku članarina u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata i Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija).

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje mjera za naplatu članarine u skladu s odredbama statuta. Također predlaže vođenje evidencije obveznika plaćanja članskih doprinosa u cilju učinkovite kontrole naplate prihoda od članskih doprinosa.

5.3. Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) planirani su u iznosu 200.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 566.088,00 kn.

Vrste, način primanja, uplate i dozvoljeni iznosi dobrovoljnih priloga (donacija), utvrđeni su odredbama članaka 4., 5. i 6. Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata. Prema navedenim odredbama, dobrovoljni prilozi (donacije) su povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno doniraju novac, pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate, te se uplaćuju na središnji račun Stranke.

U poslovnim knjigama Direkcije evidentirani su prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) koji su uplaćeni u blagajnu i središnji žiro račun. Odnose se na dobrovoljne priloge (donacije) pravnih osoba u iznosu 112.000,00 kn i fizičkih osoba u iznosu 107.850,00 kn. Iznosi primljenih pojedinačnih donacija pravnih i fizičkih osoba, u skladu su s iznosima koji su propisani odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata. U siječnju 2008. Predsjedništvo Stranke je donijelo odluku prema kojoj organizacijske jedinice nisu obvezne uplaćivati prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) na središnji žiro račun. Navedena odluka Predsjedništva nije u skladu s odredbama članka 4. Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, kojima je propisano da se dobrovoljni prilozi (donacije) u novcu uplaćuju na središnji račun političke stranke.

Stranka nije ustrojila evidencije ni izdavala potvrde o primitku dobrovoljnih priloga (donacija), što nije u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata i Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija), kojima je određeno da su političke stranke obvezne voditi evidenciju i izdati potvrde o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija).

Državni ured za reviziju nalaže ustrojavanje evidencije o primitku dobrovoljnih priloga (donacija), izdavanje potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija), te naplatu prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija) u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata i Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija).

5.4. Drugi prihodi

Drugi prihodi ostvareni su u iznosu 838.777,00 kn. Vrijednosno značajniji prihodi odnose se na prihode od donacija za troškove organiziranja seminara u zemlji i inozemstvu u iznosu 160.014,00 kn, druge nespomenute prihode u iznosu 133.501,00 kn, prihode od refundacija u iznosu 75.110,00 kn, te na prihode od imovine u iznosu 929,00 kn.

Drugi prihodi od donacija u iznosu 160.014,00 kn, odnose se na prihode od dvije inozemne organizacije za financiranje troškova organiziranja i sudjelovanja članova Stranke na kongresima i seminarima u zemlji i inozemstvu. Stranka sastavlja izvješća o utrošenim sredstvima organiziranja i sudjelovanja na seminarima i kongresima, te ih podnosi inozemnim organizacijama koje su doznačile sredstva.

Drugi nespomenuti prihodi u iznosu 133.501,00 kn odnose se na povrat uplaćenog predujma u iznosu 133.001,00 kn i prihode od prodaje promidžbenog materijala u iznosu 500,00 kn.

Prihodi od refundacija u iznosu 75.110,00 kn odnose se na sredstva doznačena na temelju ugovora iz veljače 2008. kojeg su zaključili Vlada Republike Hrvatske i Stranka. Ugovoreno je da Vlada Republike Hrvatske na račun stranke uplaćuje bruto plaću za zaposlenicu Stranke koja je na radnom mjestu tajnice potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske.

Prihodi od imovine ostvareni su u iznosu 929,00 kn, a odnose se na prihode od kamata na sredstva na deviznom računu.

6. RASHODI

Ukupni rashodi za 2008. planirani su u iznosu 1.776.000,00 kn, a izvršeni su u iznosu 2.581.280,00 kn. Odnose se na rashode za zaposlene u iznosu 989.557,00 kn, materijalne rashode u iznosu 1.343.810,00 kn, rashode za amortizaciju u iznosu 20.247,00 kn, financijske rashode u iznosu 115.159,00 kn, donacije u iznosu 92.087,00 kn, te druge rashode u iznosu 20.420,00 kn.

U tablici broj 2 daju se podaci o planiranim i izvršenim rashodima za 2008.

Tablica broj 2

Planirani i izvršeni rashodi za 2008.

u kn

Redni broj	Vrsta rashoda	Planirano	Izvršeno	Izvršenje u %	Udjel u %
1	2	3	4	5	6
1.	Rashodi za zaposlene	880.000,00	989.557,00	112,5	38,3
2.	Materijalni rashodi	856.000,00	1.343.810,00	157,0	52,0
3.	Rashodi za amortizaciju	0,00	20.247,00	0,0	0,8
4.	Financijski rashodi	20.000,00	115.159,00	575,8	4,5
5.	Rashodi za donacije (pomoći)	0,00	92.087,00	0,0	3,6
6.	Drugi rashodi	20.000,00	20.420,00	102,1	0,8
Ukupno		1.776.000,00	2.581.280,00	145,3	100,00

6.1. Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene planirani su u iznosu 880.000,00 kn, a izvršeni su u iznosu 989.557,00 kn. Odnose se na rashode za plaće u iznosu 835.081,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 140.576,00 kn, te druge rashode (božićnica, naknada za godišnji odmor i dar djetetu prigodom dana Svetog Nikole) u iznosu 13.900,00 kn.

Sredstva za plaće i druga primanja zaposlenika regulirana su odredbama Statuta, te Pravilnika o ustrojstvu i radu Direkcije. Pravilnikom je utvrđeno unutarnje ustrojstvo Direkcije, naziv i broj unutarnjih ustrojstvenih jedinica i njihov djelokrug, sistematizacija radnih mjesta, broj zaposlenih, opis radnih mjesta, uvjeti koje moraju ispunjavati zaposlenici na pojedinim radnim mjestima i druga pitanja vezana za rad. Prema navedenom Pravilniku, u službi Direkcije je planirano jedanaest radnih mjesta, te prema potrebi i u županijskim organizacijama, odnosno ograncima.

Početakom 2008. Stranka je imala osam zaposlenika, a koncem prosinca 2008. pet zaposlenika. Sa zaposlenicima su zaključivani ugovori o radu. Prosječno isplaćena bruto plaća u prosincu 2008. iznosila je bruto 10.313,94 kn, odnosno neto 6.856,33 kn.

Obračuni i uplate poreza, prireza, te doprinosa iz i na plaće obavljene su u skladu sa zakonskim propisima, a za obračun i isplatu plaća ustrojene su i vode se zakonom propisane evidencije.

6.2. Materijalni rashodi

Materijalni rashodi za 2008. planirani su u iznosu 856.000,00 kn, a izvršeni su u iznosu 1.343.810,00 kn. Odnose se na rashode za usluge u iznosu 700.262,00 kn, materijal i energiju u iznosu 231.566,00 kn, naknade troškova zaposlenima u iznosu 128.952,00 kn, te druge materijalne rashode u iznosu 283.030,00 kn.

6.2.1. Rashodi za usluge

Rashodi za usluge planirani su u iznosu 506.000,00 kn, a izvršeni su u iznosu 700.262,00 kn. Odnose se usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 178.657,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu 110.096,00 kn, usluge promidžbe i informiranja u iznosu 44.735,00 kn, tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 40.901,00 kn, komunalne usluge u iznosu 32.430,00 kn, računalne usluge u iznosu 25.908,00 kn, intelektualne i osobne usluge u iznosu 18.351,00 kn, te druge usluge u iznosu 249.184,00 kn.

6.2.2. Rashodi za materijal i energiju

Rashodi za materijal i energiju izvršeni su u iznosu 231.566,00 kn, a odnose se na materijal i sirovine u iznosu 154.976,00 kn, utrošenu energiju u iznosu 48.137,00 kn, uredski materijal i druge materijalne rashode u iznosu 20.392,00 kn, te sitni inventar i auto gume u iznosu 8.061,00 kn. Rashodi su evidentirani na temelju računa dobavljača, ovjerenih od ovlaštene osobe da je poslovni događaj stvarno nastao.

6.2.3. Rashodi za naknade troškova zaposlenima

Rashodi za naknade troškova zaposlenima izvršeni su u iznosu 128.952,00 kn. Odnose se na rashode za službena putovanja u iznosu 92.466,00 kn, naknade za prijevoz na posao i s posla u iznosu 33.850,00 kn, te stručno usavršavanje zaposlenika u iznosu 2.636,00 kn.

Vrijednosno značajniji rashodi za službena putovanja u iznosu 33.339,00 kn odnose se na dnevnice, troškove prijevoza i smještaja na službenom putovanju u zemlji i inozemstvu, te naknade za korištenje osobnog automobila u službene svrhe. Dnevnice i naknade za službena putovanja obračunane su i isplaćene u skladu s Odlukom o visini dnevnice za službeno putovanje i visini naknada za korisnike koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, te Odlukom o visini dnevnica za službena putovanja u inozemstvo za korisnike koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna.

Vrijednosno značajniji rashodi za naknade za prijevoz izvršeni su u iznosu 28.590,00 kn, a naknade su obračunane i isplaćene u visini cijene karte javnog prijevoza.

6.2.4. Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi izvršeni su u iznosu 283.030,00 kn. Odnose se na reprezentaciju u iznosu 109.845,00 kn, članarine u iznosu 81.607,00 kn, premije osiguranja u iznosu 18.714,00 kn, te druge nespomenute rashode poslovanja u iznosu 72.864,00 kn.

Rashodi reprezentacije izvršeni u iznosu 109.845,00 kn odnose se na nabavu prigodnih poklona, napitaka za kuhinju, hotelsko ugostiteljske usluge te usluge konzumacije jela i pića.

Rashodi za članarine izvršeni su u iznosu 81.607,00 kn, a odnose se na godišnje članarine plaćene međunarodnim organizacijama. Vrijednosno značajniji rashodi odnose se na godišnju članarinu Europskom udruženju liberalnih i demokratskih stranaka (European liberal, democrat and reform party ELDR) u iznosu 53.392,00 kn (7.353 EUR). Rashodi za članarine evidentirani su na temelju računa međunarodnih organizacija.

Premije osiguranja u iznosu 18.714,00 kn odnose se na premije osiguranja automobila u iznosu 9.325,00 kn, premije dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja zaposlenika na temelju zaključenih polica s jednim osiguravajućim društvom u iznosu 7.568,00 kn, i druge rashode osiguranja u iznosu 1.821,00 kn.

6.3. Rashodi za amortizaciju

Rashodi za amortizaciju nisu planirani, a izvršeni su u iznosu 20.247,00 kn. Evidentirani su na temelju obračunane amortizacije po grupama dugotrajne nefinancijske imovine. Obračun amortizacije za pojedinačne predmete dugotrajne imovine nije sastavljen, te nije razvidno na koju imovinu se obračunana amortizacija odnosi. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 18. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, kojima je propisano da se vrijednost pojedinog predmeta dugotrajne nefinancijske imovine ispravlja linearnom metodom u korisnom vijeku uporabe. Osnovica za ispravak vrijednosti dugotrajne imovine jest njena nabavna vrijednost odnosno procijenjena vrijednost.

Državni ured za reviziju nalaže obračun amortizacije pojedinačno za svaki predmet dugotrajne nefinancijske imovine u skladu s Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija.

6.4. Financijski rashodi

Financijski rashodi planirani su u iznosu 20.000,00 kn, a izvršeni su u iznosu 115.159,00 kn. Odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu 33.233,00 kn, zatezne kamate, kamate za primljene zajmove i negativne tečajne razlike u iznosu 3.701,00 kn, te druge nespomenute financijske rashode u iznosu 78.225,00 kn.

U okviru rashoda za bankarske usluge i usluge platnog prometa vrijednosno značajniji rashod u iznosu 13.495,00 kn odnosi se na otplatu obroka za kredit odobren od jedne poslovne banke na temelju ugovora zaključenog u ranijim godinama. Rok povrata kredita bio je konac prosinca 2007.

Drugi nespomenuti financijski rashodi izvršeni u iznosu 78.225,00 kn odnose se na plaćanje nepodmirenih obveza prema računima dobavljača, te na sudske pristojbe. Vrijednosno značajniji rashod u iznosu 21.801,00 kn odnosi se na podmirenje troškova zajedničke pričuve za skladišni prostor, te pripadajuće kamate i sudski trošak.

6.5. Rashodi za donacije (pomoći)

Rashodi za donacije (pomoći) nisu planirani, a izvršeni su u iznosu 92.087,00 kn. Odnose se na tekuće donacije (pomoći) u iznosu 86.087,00 kn, te kapitalne donacije (pomoći) u iznosu 6.000,00 kn.

Vrijednosno značajnije donacije (pomoći) odnose se na sredstva doznačena županijskoj organizaciji Međimurske županije u iznosu 17.000,00 kn, za potrebe financiranja redovnog poslovanja, te županijskom vijeću Šibensko – kninske županije u iznosu 6.000,00 kn za potrebe isplate plaće jednoj zaposlenici županijskog vijeća. Navedene donacije (pomoći) doznačene su na temelju odluka direktora odnosno Predsjedništva.

7. NALAZ

Računovodstveno poslovanje i planiranje

- 1.1. Financijski plan za 2008. je donesen i usvojen koncem siječnja 2008. Financijskim planom prihodi i rashodi planirani su u iznosu 1.776.000,00 kn. Planirani prihodi odnose se na prihode iz proračuna u iznosu 700.000,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 200.000,00 kn, prihode od članarina i članskih doprinosa u iznosu 120.000,00 kn, te druge prihode u iznosu 756.000,00 kn. Planirani rashodi odnose se na rashode za zaposlene u iznosu 880.000,00 kn, materijalne rashode u iznosu 856.000,00 kn, financijske rashode u iznosu 20.000,00 kn i druge rashode u iznosu 20.000,00 kn. Financijski plan je donesen u skladu s godišnjim programom rada. Prihodi su ostvareni iznosu 3.230.614,00 kn, što je za 1.454.614,00 kn ili 81,9% više od plana. Rashodi su ostvareni u iznosu 2.581.280,00 kn, što je za 805.280,00 kn ili 45,3% više od plana. Prihodi i rashodi nisu realno planirani, te nisu planirani prema rasporedu računa računskog plana za neprofitne organizacije.

Stranka je obvezna ustrojiti poslovne knjige prema odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija. Poslovne knjige vode se na razini Direkcije i organizacijskih jedinica. Za Direkciju su ustrojene dnevnik i glavna knjiga te pojedine pomoćne knjige (knjiga ulaznih računa i knjiga blagajne). Pomoćna knjiga dugotrajne imovine nije ustrojena, što nije u skladu s odredbama članka 6. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, kojima je između ostalog propisano da neprofitne organizacije obvezno vode pomoćnu knjigu dugotrajne nefinancijske imovine po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim potrebnim podacima. U poslovnim knjigama nisu osigurani podaci za Stranku kao cjelinu, nego samo za Direkciju. Organizacijske jedinice nisu dostavile u Direkciju, poslovne i pomoćne knjige, te knjigovodstvene isprave na temelju kojih su tijekom godine evidentirale poslovne događaje i sastavile financijske izvještaje. Provjerom dokumentacije, utvrđeno je da su poslovni događaji evidentirani na temelju dokumentacije koja nije ovjerena od odgovorne osobe da je poslovni događaj nastao, a jedna organizacijska jedinica nije dostavila dokumentaciju uz obrazloženje da je izgubljena pri preseljenju u nove poslovne prostorije. Blagajnički izvještaji zaključivani su mjesečno. Blagajničke izvještaje nije kontrolirala ovlaštena osoba, a u pojedinim slučajevima uplatnice nisu potpisane od strane uplatitelja. Odredbom članka 9. stavak 1. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija propisano je da se knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama.

Pojedini rashodi u glavnoj knjizi (materijalni rashodi nastali na temelju rješenja o ovrsi, otplata obroka kredita poslovnoj banci, te rashodi za članarine za poslovne kartice), nisu evidentirani na temelju vjerodostojne dokumentacije. Navedeni rashodi evidentirani su na temelju izvoda poslovne banke o obavljenom plaćanju, a Stranka nema knjigovodstvene isprave odnosno račune koji su dokaz nastalih poslovnih događaja.

U glavnoj knjizi i izvještaju o prihodima i rashodima, pojedini prihodi nisu evidentirani prema rasporedu računa računskog plana za neprofitne organizacije. Prihodi iz državnog proračuna za redovan rad Stranke u iznosu 687.549,00 kn i prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) u iznosu 750.431,00 kn, evidentirani su na računu prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija), što nije u skladu s odredbama članka 47. stavaka 1. i 2. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, kojima je propisano da prihodi po posebnim propisima obuhvaćaju prihode iz proračuna i drugih izvora, te da prihodi po posebnim propisima iz proračuna jesu prihodi koje neprofitne organizacije ostvaruju u skladu sa zakonima i drugim propisima iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U glavnoj knjizi prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) fizičkih osoba u iznosu 107.850,00 kn, evidentirani su u okviru prihoda od članarina i članskih doprinosa. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 49. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, kojima je propisano da se prihodi od donacija odnose na novčana sredstva, koja bez obveze vraćanja neprofitne organizacije dobiju iz državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, od inozemnih vlada i međunarodnih institucija, od trgovačkih društava i drugih pravnih osoba te od građana i kućanstava. Navedene prihode potrebno je evidentirati na računu prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija). Struktura pojedinih prihoda (prihodi od članarina i članskih doprinosa), te pojedinih rashoda (rashodi za zaposlene, naknade troškova zaposlenima, i rashodi za intelektualne usluge) različito je iskazana u financijskim izvještajima u odnosu na glavnu knjigu, te je otežana kontrola i usporedba pozicija financijskih izvještaja s glavnom knjigom. Odredbom članka 4. stavka 1. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija propisano je da neprofitne organizacije vode knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije koji je sastavni dio navedene Uredbe.

Popis imovine i obveza propisan je odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija. U siječnju 2009. imenovano je povjerenstvo za popis imovine Direkcije, a odlukom nije određen datum popisa, rokovi obavljanja popisa i dostavljanja izvještaja s priloženim popisnim listama. Stranka nije obavila popis cjelokupne imovine sa stanjem na dan 31. prosinca 2008. Prema predloženim popisnim listama popis dugotrajne imovine Direkcije nije izražen u vrijednosnim pokazateljima. Popisom nisu obuhvaćena novčana sredstva, potraživanja i obveze. Također, nije obavljen popis imovine i obveza organizacijskih jedinica, niti je sastavljeno objedinjeno izvješće povjerenstva o obavljenom popisu, te nije obavljeno usklađenje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Odredbama članaka 13., 14. i 15. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija propisano je da su neprofitne organizacije obvezne popisati imovinu i obveze na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Podaci o popisu unose se pojedinačno u novčanim izrazima u popisne liste. Povjerenstvo za popis osniva zakonski predstavnik, koji određuje datum popisa, rokove obavljanja popisa i dostavljanja izvještaja s priloženim popisnim listama. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga zakonskom predstavniku. Zakonski predstavnik, na temelju izvještaja i priloženih popisnih lista odlučuje o manjkovima, viškovima, otpisu i rashodovanju, te mjerama protiv odgovornih osoba za utvrđene manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru, nenaplativost potraživanja i drugo.

Državni ured za reviziju nalaže evidentiranje poslovnih događaja, ustrojavanje pomoćne knjige, obavljanje popisa imovine i obveza te usklađenje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija. Također nalaže u poslovnim knjigama osigurati podatke za Stranku u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže realnije planiranje prihoda i rashoda, praćenje izvršenja financijskog plana tijekom godine, te planiranje prihoda i rashoda prema rasporedu računa računskog plana za neprofitne organizacije.

- 1.2. Stranka prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju i obrazlaže da je Predsjedništvo raspravljalo o planu rada i financijskom planu za 2008. Direkcije, te da nije raspravljalo o planu rada i financijskim planovima organizacijskih jedinica. Navodi da je Direkcija realno planirala i ostvarila financijski plan, te da je odstupanje planiranih i ostvarenih veličina manje od 3,0%. Također navodi da će Predsjedništvo donijeti izmjene i dopune financijskog plana za 2009., te da će realnije planirati prihode i rashode prema rasporedu računa računskog plana za neprofitne organizacije.**

Sustav unutarnjih kontrola

- 2.1.** Sustav unutarnjih kontrola treba osigurati upravljanje financijskim sredstvima i drugom imovinom u skladu s načelima dobrog gospodarenja: zakonito, ekonomično, učinkovito, te povećava odgovornost osoba uključenih u raspolaganje imovinom.

Pojedine organizacijske jedinice nisu ovjeravale ni kontrolirale knjigovodstvene isprave na temelju kojih su poslovni događaji evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima. Slabosti sustava unutarnje kontrole uočene su u računovodstvenom poslovanju. Konsolidirani financijski izvještaji su sastavljeni na temelju pojedinačnih financijskih izvještaja organizacijskih jedinica. Direkcija nije obavila kontrolu, niti je provjeravala točnost i objektivnost podataka iskazanih u financijskim izvještajima organizacijskih jedinica.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojavanje učinkovitog sustava unutarnje kontrole.

- 2.2. Stranka prihvaća prijedlog Državnog ureda za reviziju i obrazlaže da prema statutu Stranke, Nadzorni odbor obavlja kontrolu poslovanja organizacijskih jedinica, te da će Predsjedništvo Stranke obvezati Nadzorni odbor da obavlja učinkovitiju kontrolu poslovanja Stranke u cjelini.**

Financijski izvještaji

- 3.1.** Temeljni financijski izvještaji za 2008., bilanca, izvještaj o prihodima i rashodima, te bilješke uz financijske izvještaje sastavljeni su prema odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.

Financijske izvještaje za 2008. sastavilo je osam ogranaka, te 13 županijskih vijeća. Konsolidirani financijski izvještaji sastavljeni su na temelju pojedinačnih financijskih izvještaja organizacijskih jedinica.

U konsolidiranim financijskim izvještajima nisu iskazani podaci za Stranku u cjelini, jer osam županijskih organizacijskih jedinica nije dostavilo financijske izvještaje za 2008. Stranka nema podatke o ukupnom broju ogranaka koji su bili obvezni dostaviti financijske izvještaje. Odredbama članka 65. stavak 5. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija propisano je da temeljni financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije.

Prema odredbama članka 19. Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, političke stranke su dužne javno prikazati porijeklo i način utroška sredstava prikupljenih tijekom kalendarske godine. Završni račun i financijsko izvješće u kojem se podrobno navode izvori prihoda, podaci o fizičkim i pravnim osobama koje su dale dobrovoljne priloge (donacije) te podaci o namjeni, odnosno aktivnostima za koje su sredstva utrošena, javni su dokumenti i objavljuju se na web stranici političke stranke.

Stranka je objavila podatke o ukupnim prihodima i rashodima, te imovini, obvezama i vlastitim izvorima, te podatke o pravnim osobama koje su uplatile dobrovoljne priloge (donacije). Na web stranicama nisu objavljene bilješke uz financijske izvještaje, te podaci o fizičkim osobama koje su uplatile dobrovoljne priloge (donacije). Dobrovoljni prilozi (donacije) fizičkih osoba objavljeni su zbirno.

Državni ured za reviziju nalaže javno prikazati porijeklo primljenih dobrovoljnih priloga (donacija), u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata. Također se nalaže sastavljanje financijskih izvještaja u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.

- 3.2. *Stranka prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju, uz obrazloženje da je Direkcija u više navrata uputila dopise ograncima i županijskim vijećima za dostavu financijskih izvještaja, te da dio ogranaka nije u zakonskom roku dostavio financijske izvještaje. Također navodi da je o navedenom problemu raspravljalo Predsjedništvo Stranke kao i Središnje vijeće koje je zadužilo predsjednike županijskih vijeća i ogranaka za kvalitetnije vođenje poslovnih knjiga, te pravovremenu dostavu financijskih izvještaja Direkciji odnosno knjigovodstvenom servisu, kako bi se sastavili konsolidirani financijski izvještaji za Stranku u cjelini u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija. Također navodi da je na jasan i transparentan način prikazala primljene dobrovoljne priloge (donacije) pravnih i fizičkih osoba, te da ih je objavila na web stranicama. Navodi da podatke o fizičkim osobama koje su uplatile dobrovoljne priloge (donacije) nije objavila jer se najvećim dijelom radilo o uplatama dužnosnika Stranke, te da bi se izbjegla promidžba pojedinih dužnosnika nisu objavljeni podaci o pojedinačnim uplatama dobrovoljnih priloga (donacija).***

Potraživanja i obveze

- 4.1.** U financijskim izvještajima na koncu 2008. iskazana su potraživanja u iznosu 276.013,00 kn. Vrijednosno značajnija potraživanja se odnose na potraživanja od jedne političke stranke u iznosu 200.000,00 kn i fizičke osobe u iznosu 4.000,00 kn. Potraživanje od jedne političke stranke odnosi se na pozajmicu koja je dana tijekom predizborne kampanje u studenom 2003. Za danu pozajmicu nije zaključen ugovor. Pozajmica jednoj fizičkoj osobi u iznosu 4.000,00 kn dana je na temelju odluke odgovorne osobe. Tijekom 2008. Stranka nije poduzimala radnje da se dane pozajmice naplate.

U financijskim izvještajima na koncu 2008. iskazane su obveze u iznosu 344.461,00 kn. Vrijednosno značajnije odnose se na obveze Direkcije prema organizacijskim jedinicama u iznosu 170.273,00 kn. Stranka nema knjigovodstvene isprave o poslovnim događajima na temelju kojih su evidentirana navedena početna stanja, te se ne mogu potvrditi navedene obveze.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimanje radnji za naplatu danih pozajmica.

4.2. Stranka prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju i obrazlaže da će poduzeti sve radnje za naplatu potraživanja od druge političke stranke.

Prihodi

5.1. Prihodi u 2008. ostvareni su u iznosu 3.230.614,00 kn. Odnose se na prihode iz proračuna u iznosu 1.437.980,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 566.088,00 kn, prihode od članarina i članskih doprinosa u iznosu 387.769,00 kn i druge prihode u iznosu 838.777,00 kn.

Prema odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2008. doznačile su 750.431,00 kn (navedeni prihodi iskazani su u konsolidiranom izvještaju o prihodima i rashodima). Pravo na financiranje, imaju one političke stranke, nezavisne liste i nezavisni vijećnici koji djeluju na području jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno čiji je najmanje jedan kandidat izabran za vijećnika, a sredstva se raspoređuju razmjerno broju vijećnika političke stranke u vrijeme konstituiranja vijeća. Sredstva se doznačuju na žiro račun ogranaka političkih stranaka, nezavisnih lista i nezavisnih vijećnika na području jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Stranka nije pribavila odluke gradskih i općinskih vijeća, vijeća gradskih četvrti, županijskih vijeća i županijskih skupština o visini sredstava za financiranje, čime je onemogućeno praćenje ostvarenja prihoda i raspodjela sredstava.

Ostvareni prihodi od članarina i članskih doprinosa u iznosu 387.769,00 kn najvećim dijelom se odnose na sredstva koje su uplatili članovi Stranke koji su izabrani u zakonodavna tijela, predstavnička tijela, tijela izvršne vlasti, članovi upravnih vijeća, nadzornih i upravnih odbora u odgovarajućem dijelu svojih neto primanja, dobrovoljne priloge (donacije) fizičkih osoba, te manjim dijelom od članarina.

Obveza plaćanja članarine propisana je odredbama članka 19. Statuta. Visina, način prikupljanja i raspodjele članarina određeni su odlukom koju je donijelo Predsjedništvo Stranke u siječnju 2008. Tijekom godine Stranka nije poduzimala mjere predviđene statutom za naplatu članarine.

Odlukom Predsjedništva iz siječnja 2008. određeno je da su članovi Stranke koji su izabrani u zakonodavna tijela, predstavnička tijela, tijela izvršne vlasti, članovi upravnih vijeća, nadzornih i upravnih odbora dužni uplaćivati članski doprinos u odgovarajućem dijelu svojih neto primanja na središnji račun Stranke. Evidencija o članovima stranke koji su na temelju navedene odluke obvezni plaćati članski doprinos nije ustrojena, te se ne može provjeriti naplata prihoda od članskih doprinosa.

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) ostvareni su u iznosu 566.088,00 kn. U poslovnim knjigama Direkcije evidentirani su prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) koji su uplaćeni u blagajnu i na središnji žiro račun. Odnose se na dobrovoljne priloge (donacije) pravnih osoba u iznosu 112.000,00 kn i fizičkih osoba u iznosu 107.850,00 kn. Iznosi primljenih pojedinačnih dobrovoljnih priloga (donacija) pravnih i fizičkih osoba, u skladu su s iznosima koji su propisani odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata.

U siječnju 2008. Predsjedništvo Stranke donijelo je odluku prema kojoj organizacijske jedinice nisu obvezne uplaćivati prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) na središnji žiro račun. Navedena odluka Predsjedništva nije u skladu s odredbama članka 4. Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata kojima je propisano da se dobrovoljni prilozima (donacije) u novcu uplaćuju na središnji račun političke stranke.

Stranka nije ustrojila evidenciju o primitku dobrovoljnih priloga (donacija), niti je izdavala potvrde o primitku dobrovoljnih priloga (donacija), što nije u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata i Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija), kojima je određeno da su političke stranke obvezne voditi evidenciju i izdati potvrde o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija).

Državni ured za reviziju nalaže pribavljanje odluka jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka, radi kontrole naplate prihoda iz proračuna lokalnih jedinica. Također se nalaže ustrojavanje evidencije o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, te izdavanje potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, te uplaćivanje dobrovoljnih priloga (donacija) u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata i Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija).

Državni ured za reviziju predlaže vođenje evidencije o članovima Stranke koji su obvezni plaćati članski doprinos u cilju učinkovite kontrole naplate prihoda od članskih doprinosa, poduzimanje mjera kako bi se propisana članarina naplatila.

- 5.2. *Stranka prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju i obrazlaže da će se dobrovoljni prilozima (donacije) uplaćivati na središnji račun Stranke. Navodi da će se prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) s Računa središnjice uplaćivati na račune organizacijskih jedinica na temelju posebnih odluka Predsjedništva. Također navodi da Predsjedništvo poduzima i donosi mjere koje će omogućiti naplatu članarine u skladu s odredbama statuta.***

Rashodi

- 6.1.** Rashodi u 2008. planirani su u iznosu 1.776.000,00 kn, a izvršeni su u iznosu 2.581.280,00 kn. Odnose se na rashode za zaposlene u iznosu 989.557,00 kn, materijalne rashode u iznosu 1.343.810,00 kn, financijske rashode u iznosu 115.159,00 kn, donacije (pomoći) u iznosu 92.087,00 kn, rashode za amortizaciju u iznosu 20.247,00 kn, te druge rashode u iznosu 20.420,00 kn. Rashodi za amortizaciju izvršeni su u iznosu 20.247,00 kn, a evidentirani su na temelju obračuna amortizacije po grupama dugotrajne nefinancijske imovine.

Stranka nema obračun amortizacije za pojedinačne predmete dugotrajne nefinancijske imovine, te nije razvidno na koju imovinu se odnosi. Odredbama članka 18. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija propisano je da se vrijednost pojedinog predmeta dugotrajne nefinancijske imovine ispravlja linearnom metodom u korisnom vijeku uporabe. Osnovica za ispravak vrijednosti dugotrajne imovine jest njena nabavna vrijednost odnosno procijenjena vrijednost.

Državni ured za reviziju nalaže sastavljanje obračuna amortizacije dugotrajne nefinancijske imovine u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.

6.2. *Stranka prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju i obrazlaže da će sastavljati obračune amortizacije u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.*

Stranka je donijela Programa rada i financijski plan za 2008. Planirani su ukupni prihodi i rashodi u iznosu 1.776.000,00 kn. Prema izvještaju o prihodima i rashodima za 2008., ostvareni su ukupni prihodi u iznosu 3.230.614,00 kn, izvršeni ukupni rashodi u iznosu 2.581.280,00 kn. Ukupan višak prihoda ostvaren u tekućoj godini i ranijim godinama iznosi 993.158,00 kn. Ostvareni prihodi korišteni su za financiranje aktivnosti koje su podijeljene prema područjima djelovanja, na redovne aktivnosti, aktivnosti za jačanje unutarstranačke komunikacije i predstavljanje projekata Stranke u javnosti, te međunarodne aktivnosti. Poslovanje se obavljalo u skladu s propisima koji određuju nadležnost poslovanja političkih stranaka. Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na financijski plan, poslovne knjige, sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja, popis imovine i obveza, evidencije o članarinama i dobrovoljnim priložima, te izdavanje propisanih potvrda, utjecale su na istinitost i realnosti financijskih izvještaja i pravilnost poslovanja.

III. MIŠLJENJE

1. U skladu s odredbama Zakona o državnoj reviziji, obavljena je revizija financijskih izvještaja i poslovanja Hrvatske socijalno-liberalne stranke (dalje u tekstu: Stranke) za 2008., o čemu je izraženo uvjetno mišljenje.
2. Postupci revizije su provedeni u skladu s revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – INTOSAI i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.
3. Sljedeći postupci i učinci su utjecali na izražavanje mišljenja:
  - Stranka je obvezna ustrojiti poslovne knjige prema odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija. Poslovne knjige vode se na razini Direkcije i organizacijskih jedinica. Za Direkciju su ustrojeni dnevnik i glavna knjiga te pojedine pomoćne knjige (knjiga ulaznih računa i knjiga blagajne). Pomoćna knjiga dugotrajne imovine nije ustrojena. U poslovnim knjigama nisu osigurani podaci za Stranku kao cjelinu, nego samo za Direkciju. Organizacijske jedinice nisu dostavile u Direkciju poslovne i pomoćne knjige, te knjigovodstvene isprave na temelju kojih su tijekom godine evidentirale poslovne događaje i sastavile financijske izvještaje. Iz navedenog razloga ne može se potvrditi jesu li podaci u poslovnim knjigama organizacijskih jedinica evidentirani na temelju ovjerene dokumentacije od ovlaštene osobe da je poslovni događaj stvarno nastao. Blagajnički izvještaji su zaključivani mjesečno. Blagajničke izvještaje nije kontrolirala ovlaštena osoba, a u pojedinim slučajevima uplatnice nisu potpisane od strane uplatitelja. Pojedini rashodi u glavnoj knjizi evidentirani su na temelju izvoda poslovne banke o obavljenom plaćanju, a Stranka nema knjigovodstvene isprave odnosno račune koji su dokaz nastalih poslovnih događaja. U glavnoj knjizi i izvještaju o prihodima i rashodima, pojedini prihodi nisu evidentirani prema rasporedu računa računskog plana za neprofitne organizacije. Prihodi iz državnog proračuna za redovan rad Stranke u iznosu 687.549,00 kn i prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) u iznosu 750.431,00 kn, evidentirani su na računu prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija). Također, u glavnoj knjizi su evidentirani prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) fizičkih osoba u iznosu 107.850,00 kn, u okviru prihoda od članarina i članskih doprinosa. Struktura pojedinih prihoda (prihodi od članarina i članskih doprinosa), te pojedinih rashoda (rashodi za zaposlene, naknade troškova zaposlenima, i rashodi za intelektualne usluge) različito je iskazana u financijskim izvještajima u odnosu na glavnu knjigu, čime je otežana kontrola i usporedba podataka iskazanih u financijskim izvještajima s podacima evidentiranim u glavnoj knjizi. Neprofitne organizacije su dužne popisati imovinu i obveze koncem godine sa stanjem na datum bilance. Stranka je obavila popis imovine u Direkciji, a nije obavljen popis u organizacijskim jedinicama te nije usklađeno knjigovodstveno sa stvarnim stanjem.

Sastavljeni su konsolidirani financijski izvještaji, koji ne sadrže podatke za Stranku u cjelini.

Stranka je objavila na web stranici podatke o imovini, obvezama i vlastitim izvorima, ukupnim prihodima i rashodima, višku prihoda poslovanja, te podatke o pravnim osobama koje su uplatile dobrovoljne priloge (donacije). Bilješke uz financijske izvještaje nisu objavljene. Podaci o fizičkim osobama koje su uplatile dobrovoljne priloge (donacije) objavljeni su zbirno. Podaci o fizičkim osobama koje su uplatile dobrovoljne priloge (donacije) nisu objavljeni (točka 3.1. Nalaza).

- Prihodi u 2008. su ostvareni u iznosu 3.230.614,00 kn. Odnose se na prihode iz proračuna u iznosu 1.437.980,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 566.088,00 kn, prihode od članarina i članskih doprinosa u iznosu 387.769,00 kn i druge prihode u iznosu 838.777,00 kn. Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvareni su u iznosu 750.431,00 kn (navedeni prihodi iskazani su u konsolidiranom izvještaju o prihodima i rashodima). Odluke od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka nisu pribavljene, te se ne mogu provjeriti prihodi iz navedenih izvora. Prihodi od članarina ostvareni su u iznosu 387.769,00 kn, a odnose se na sredstva koja su uplatili članovi koji su i članovi predstavničkih i izvršnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, saborski zastupnici, članovi izvršne vlasti Republike Hrvatske u odgovarajućem dijelu svojih neto primanja, dobrovoljne priloge (donacije) fizičkih osoba, te manjim dijelom na članarine. Iako je Statutom propisana naplata članarine od svih članova Stranke, nisu poduzimane aktivnosti za njenu naplatu. Političke stranke su dužne voditi evidencije o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija), te izdavati potvrde o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija). Evidencije o članarinama i dobrovoljnim priložima nisu ustrojene, niti su izdavane potvrde o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija) (točka 5.1. Nalaza).
- Rashodi u 2008. su ostvareni u iznosu 2.581.280,00 kn. Odnose se na rashode za zaposlene u iznosu 989.557,00 kn, materijalne rashode u iznosu 1.343.810,00 kn, rashode za amortizaciju u iznosu 20.247,00 kn, financijske rashode u iznosu 115.159,00 kn, donacije (pomoći) u iznosu 92.087,00 kn, te druge rashode u iznosu 20.420,00 kn. Rashodi za amortizaciju su evidentirani na temelju obračuna amortizacije po grupama dugotrajne nefinancijske imovine. Stranka nije obračunala amortizaciju za pojedinačne predmete dugotrajne nefinancijske imovine, te nije razvidno na koju imovinu se obračunana amortizacija odnosi (točka 6.1. Nalaza).